

Broj: 58
Sarajevo, 16. decembar 2008.

**OSLOBAĐANJE PLAĆANJA RTV TAKSE
(Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Slovenija, Njemačka i Velika Britanija)**

Pripremile:
Nihada Kokić-Jeleč
Aida Osmanović
Istraživački sektor
Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine

HRVATSKA

Uvod

Plaćanje RTV takse u Republici Hrvatskoj je regulirano Zakonom o Hrvatskoj radio-televiziji, dok se pojedine kategorije stanovništva djelimično ili potpuno oslobađaju od obaveze plaćanja RTV takse na osnovu Odluke rukovodstva HRT-a, iz februara 2007. godine.

Hrvatska radio-televizija zbog navedene Odluke prikuplja manje novca, ali joj nijedna državna ili bilo koja druga institucija ili organ ne refundira, odnosno nadoknađuje novac.

Od plaćanja RTV takse u Hrvatskoj **nisu oslobođene osobe koje su izgubile sluh.**

Odluka ravnateljstva Hrvatske radio-televizije¹

Prema Odluci Ravnateljstva Hrvatske radio-televizije pravo na povlasticu ili oslobađanje od plaćanja RTV pristojbe ostvaruju slijedeći korisnici:

Odlukom o iznosu pristojbe za korištenje prijamnika za primanje radijskog i televizijskog programa pravo na **UMANJENU PRISTOJBU-POVLAŠTENU (50%) za jedan TV-prijamnik** imaju slijedeći korisnici:

- osobe oboljele od mišićne distrofije i srodnih neuromišićnih oboljenja - članovi udruge;
- osobe koje su preboljele cerebralnu ili dječju paralizu s oštećenjem organa za kretanje preko 80%, korisnici doplatka za pomoć - članovi udruge invalida;
- invalidi sa dijagnozom oboljenja: paraplegija, tetraplegija, sc.multiplex, amputacija donjih ekstremiteta s oštećenjem organa za kretanje preko 80% - članovi udruge invalida.

Istom Odlukom od plaćanja radio i TV-pristojbe **OSLOBAĐAJU** se:

- **100% slijepo osobe** u smislu Društvenog dogovora o listi tjelesnih oštećenja – članovi Udruge slijepih;
- **invalidi I i II grupe (100% invaliditeta)** koji primaju invalidske prinadležnosti kao ratni ili mirnodopski vojni invalidi i invalidi policije (na osnovu potvrde ili rješenja Ministva obrane Republike Hrvatske);
- **bolesnici koji se liječe dijalizom bubrega** - članovi udruge dijaliziranih i transplattiranih bubrežnih bolesnika;

Pravo se ostvaruje na osnovu Liječničke svjedodžbe - ovjerene od strane liječnika i Udruge, iznimno ratni vojni invalidi na osnovi kopije rješenja Ministarstva obrane RH ili potvrde.

Kako se u prethodnoj Odluci rukovodstva HRT-a ne navode podaci da li novac refundira neki organ ili institucija u Hrvatskoj, Istraživački sektor Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine je zatražio dodatna pojašnjenja od Hrvatske radio-televizije.

Od Odjela za RTV pristojbu HRT-a dobili smo sljedeće odgovore:

” 1. Dobro ste uočili da oslobađanjem ili povlasticama gubimo dio prihoda od RTV pristojbe. Na žalost HRT-u taj gubitak nitko od navedenih ustanova ne refundira. Zato smo i smanjili na najmoću mjeru zahtjeve raznih udruza za povlastice, jer osim tih jako nas pritišću

¹ Izvor: Odjel RTV pristojbe Hrvatske radio-televizije

udruge gluhih i nagluhih, udruge penzionera, udruge retardiranih i udruge civilnih invalida i invalida rata i rada.

2. Navedena odluka se odnosi isključivo na osobu obveznika plaćanja pristojbe u kućanstvu (izuzev maloljetnih osoba tj. djece). Imali smo slučajeve da su roditelji promijenili podatke na djecu i prestali plaćati pristojbu, dok nije došlo do suda. Na sudu se ispostavilo da smo tužili maloljetnu djecu zbog neplaćanja. Dakle djeca nemaju pravo na povlastice.

3. Hrvatska radio-televizija ne daje povlastice, već su ta prava ishodile udruge određenih kategorija, a ravnateljstvo HRT-a ih je odobrilo, kako smo i naveli u predhodnom dopisu”.

Zakon o Hrvatskoj radio-televiziji²

X. Pristojba i drugi prihodi

Članak 53.

(1) Vlasnici radijskih i televizijskih prijamnika na području Republike Hrvatske dužni su HRT-u plaćati pristojbu.

(2) Vlasnik prijamnika dužan je HRT-u prijaviti prijamnik najkasnije u roku od 30 dana od dana nabave prijamnika, a promjenu adrese, mjesta stanovanja ili sjedišta, vlasnik je dužan prijaviti najkasnije u roku od 15 dana od dana promjene.

(3) Vlasnik prijamnika nije dužan plaćati pristojbu ako prijamnik odjavi.

(4) Visina pristojbe iznosi 1,5 % prosječne neto mjesečne plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj, na temelju statističkih podataka za prethodnu godinu.

(5) Kućanstva koja u vlasništvu imaju dva ili više radijskih i televizijskih prijamnika plaćaju mjesečnu pristojbu utvrđenu u stavku 4. ovoga članka kao da imaju jedan radijski ili televizijski prijamnik.

(6) Pravne osobe plaćaju pristojbu na svaki prijavljeni prijamnik u iznosu utvrđenom u stavku 4. ovoga članka.

Članak 54.

(1) Od mjesečno ukupno prikupljenih sredstava na ime pristojbe na temelju članka 53. ovoga Zakona HRT je obavezan 3% uplatiti Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija.

(2) Sa sredstvima prikupljenim na temelju stavka 1. ovoga članka Fond će poticati pluralizam i raznovrsnost elektroničkih medija na način propisan posebnim zakonom.

Članak 55.

Omjer za podjelu sredstava prikupljenih od pristojbe utvrđuje se Statutom HRT-a. Omjer za podjelu sredstava mora osigurati razmjerno pokriće ukupnih troškova poslovanja HR-a i HTV-a u odnosu na ukupne troškove poslovanja HRT-a.

Članak 56.

(1) HRT stječe prihode:

– od radijske i televizijske pristojbe,

² Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji; Narodne novine br.: 25; 19.02.2003. godine;

Izvor: Zvanični website Službenog lista Republike Hrvatske - Narodne novine

<http://narodne-novine.nn.hr/>

- proizvodnjom i/ili objavljivanjem promidžbenih poruka,
- proizvodnjom i prodajom audiovizualnih programa (emisija, filmova, serija i drugog),
- proizvodnjom drugih programskih servisa (proizvodnja web-stranica, teletekst i slično),
- proizvodnjom i prodajom nosača zvuka i slike,
- organiziranjem koncerata i drugih priredbi,
- obavljanjem drugih djelatnosti utvrđenih Statutom HRT-a,
- iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Prihodi i troškovi poslovanja HRT-a utvrđuju se i iskazuju zasebno za svaku organizacijsku jedinicu iz članka 4. ovoga Zakona.

Članak 57.

Ako u obavljanju svoje djelatnosti HRT ostvari dobit, ta se dobit može koristiti isključivo za obavljanje i razvoj djelatnosti, u skladu s ovim Zakonom i Statutom HRT-a.

SRBIJA

Uvod

Neke kategorije stanovništva, poput slijepih i gluhih osoba, i određena pravna lica oslobođeni su plaćanja RTV takse u Republici Srbiji. Ovo pitanje je regulirano Zakonom o radiodifuziji. Oslobođanjem plaćanja RTV takse Radio-televizija Srbije dobija manje novca, ali kao ni u Hrvatskoj, nijedan državni organ ili institucija ne refundira razliku novca RTS-u. (Ovu informaciju je Istraživački sektor Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine usmeno dobio od Odjeljenja za pretplatu Radio-televizije Srbije.)

Zakon o radiodifuziji Srbije

Pravo na oslobođanje od obaveze plaćanja RTV takse na osnovu člana 82. stav 1, tačke 1,2 i 3, imaju domaćinstva, vlasnici prijemnika čiji je najmanje jedan član³:

- 1. invalid sa 100% tjelesnog oštećenja;**
- 2. invalid sa manje od 100% tjelesnog oštećenja, ako mu je, u skladu sa odredbama posebnih propisa, priznato pravo na dodatak za tuđu njegu i pomoć;**
- 3. lice koje je trajno izgubilo sluh ili slijepo lice.**

Pravo za oslobođanje po osnovu tačaka 1, 2 i 3. ostvaruje se podnošenjem sljedeće dokumentacije:

- račun za utrošenu električnu energiju i RTV pretplatu;
- fotokopija lične karte obveznika plaćanja RTV pretplate tj. vlasnika električnog brojila (prva i druga strana);
- potvrda ili fotokopija rješenja ustanove nadležne za poslove penzijskog i invalidskog osiguranja, odnosno druge ustanove i organa, ako je to predviđeno posebnim zakonom;
- posljednji izvod/izvještaj o primanju nadoknade za tuđu njegu i pomoć;
- fotokopija lične karte (prva i druga strana) lica nosioca potvrde ili rješenja o invalidnosti, tj. fotokopija izvoda iz matične knjige rođenih, ako je lice maloljetno.

Na osnovu člana 82, stav 3, Zakona o radiodifuziji, obaveza plaćanja pretplate oslobođeni su:

1. ustanove koje se u smislu člana 79. Zakona o socijalnoj zaštiti i obezbjeđivanju socijalne sigurnosti građana smatraju ustanovama za smještaj korisnika, škole, zdravstvene ustanove i preduzeća za radno osposobljavanje i zapošljavanje invalida i
2. diplomatsko-konzularna predstavništva pod uslovom reciprociteta.

RTV taksa se u Srbiji naplaćuje uz račun za električnu energiju i interesantno je da se primjenjuje stimulatívni popust od 5% za blagovremeno plaćanje u roku propisanom za plaćanje električne energije.

Visina RTV pretplate mijenja se godišnje u skladu sa Član. 83. Zakona o radiodifuziji. RTV pretplata se svake godine usklađuje sa rastom cijena na malo u prethodnoj godini, a prema zvanično objavljenim podacima organa za poslove statistike, uvećanim za pet 5%.

³ Izvor: zvanični website Radio-televizije Srbija
<http://www.rts.rs/page/rts/ci/Pretplata.html>

CRNA GORA

Plaćanje RTV takse u Crnoj Gori je zakonska obaveza.

Zakonom o radio-difuziji je propisano da svako domaćinstvo i pravno lice koje ima sjedište na teritoriji Crne Gore, gdje su obezbijedeni tehnički uslovi za prijem bar jednog radio ili televizijskog programa, koje posjeduje radio-difuzni prijemnik, obavezno je da mjesečno plaća radio-difuznu pretplatu. Domaćinstvo i pravno lice, koje u vlasništvu ima dva ili više radio-difuznih prijemnika na istoj adresi, plaća jednu mjesečnu pretplatu.

Zakonom o radio-difuziji propisani su i uslovi za oslobađanje plaćanja RTV takse⁴:

A. Pravo na oslobađanje od obaveze plaćanja radio-difuzne pretplate imaju domaćinstva, vlasnici prijemnika čiji je najmanje jedan član:

- 1) **invalid sa 100% tjelesnog oštećenja;**
- 2) **invalid sa manje od 100% tjelesnog oštećenja**, ako mu je, u skladu sa odredbama posebnih propisa, priznato pravo na dodatak za tuđu njegu i pomoć;
- 3) **lice koje je trajno izgubilo sluh ili slijepo lice.**

B. Pravo na oslobađanje od obaveze plaćanja radio-difuzne pretplate imaju:

- 1) **ustanove za brigu o djeci, škole, bolnice i domovi zdravlja, domovi za stara lica, domovi penzionera, invalidske organizacije i njihove radionice;**
- 2) **diplomatsko-konzularna predstavništva**, pod uslovom reciprociteta.

C. Pravo na oslobađanje od obaveze plaćanja radio-difuzne pretplate imaju **domaćinstva i pravna lica koja ne posjeduju radio-difuzni prijemnik.**

D. Pravo na oslobađanje od obaveze plaćanja radio-difuzne pretplate imaju **domaćinstva i pravna lica koja na istoj adresi posjeduju više električnih brojila.***

E. Pravo na oslobađanje od obaveze plaćanja radio-difuzne pretplate imaju **domaćinstva i pravna lica koja nemaju prijem ni radijskog ni televizijskog signala.**

Zahtjevi za oslobađanje plaćanja RTV takse i propisana prateća dokumentacija podnose se isključivo Agenciji za radio-difuziju.

RTV taksa u Crnoj Gori iznosi 3,50 € i nije opterećena porezom na dodatu vrijednost.

* Taksa se naplaćuje posredstvom računa za utrošenu električnu energiju uz koji je dostavljen i račun za RTV taksu.

Saglasno Zakonu o radio-difuziji, novčanom kaznom od dvadesetostrukog do pedesetostrukog iznosa minimalne zarade kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne plaća pretplatu. Za isti prekršaj kazniće se novčanom kaznom u iznosu od jednostrukog do desetostrukog iznosa minimalne zarade i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice.

---

⁴ Izvor: Agencija za radio difuziju Crne Gore,
http://www.ardcg.org/index.php?option=com_content&task=view&id=81&Itemid=94

SLOVENIJA

Zakonom o Radio-televiziji Slovenije precizirano je ko su obaveznici plaćanja RTV takse i koje osobe se oslobađaju navedene obaveze. Pored ostalih, **u Sloveniji su plaćanja RTV takse oslobođene osobe koje su izgubile sluh i slijepo osobe**, koje se, prema Zakonu o penzionom i invalidskom osiguranju Republike Slovenije, svrstavaju u kategoriju invalida sa 100% tjelesnim oštećenjem⁵.

Zakon o Radio-televiziji Slovenije⁶

Član 32.

2. Plaćanja RTV takse su oslobođene sljedeće grupe obaveznika:

- **socijalno ugroženi;**
- **invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja;**
- **invalidi sa manje od 100% tjelesnog oštećenja, ako su im priznata i prava dodatka za njegu i tuđu pomoć;**
- **osobe koje su trajno izgubile sluh;**
- **ustanove za zaštitu djece, škole, bolnice, starački domovi, organizacije invalida i radionice invalida – za radio prijemnike koji su namijenjeni odgojnom procesu odnosno zabavi šticećenika, učenika odnosno bolesnika;**
- **diplomatska i konzularna predstavništva pod uslovom reciprociteta.**

3. Za socijalno ugrožene iz prve alineje prethodnog stava uključuje:

- korisnike novčane pomoći kao jedinog načina preživljavanja po propisima socijalne zaštite;
- korisnike novčanog dodatka po propisima socijalne zaštite.

4. Osobe iz prethodnog stava mogu ostvariti pravo oslobađanja od plaćanja RTV takse pravomoćnom odlukom organa koji utvrđuje ko ima pravo na novčanu pomoć odnosno novčani dodatak.

5. Kategorije od druge do četvrte alineje stava 2. ovog Člana mogu ostvariti oslobađanje od plaćanja RTV takse na osnovu odluke Zavoda za penziono i invalidsko osiguranje Slovenije ili drugog organa koji utvrđuje stepen invalidnosti.

Inače, visina godišnje RTV takse u Sloveniji iznosi 132 eura i tim novcem se finansira Televizija Slovenije. Svoje finansiranje nacionalna Televizija Slovenije dopunjava i novcem od marketinga. RTV taksa u Sloveniji se naplaćuje sa računom za električnu energiju.

⁵ Izvor: Zvanični website Udruženja hemofiličara Slovenije:

http://74.125.77.132/search?q=cache:wPhX7q942ssJ:www.drustvo-hemofilikov.si/telesna_okvara_in_potreba_po_pomoci.htm+.+invalidi,+ki+imajo+ugotovljeno+100%25+telesno+okvaro+v+Sloveniji&hl=bs&ct=clnk&cd=11&gl=ba&client=firefox-a

⁶ Zakon o o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1), Stran 9945; Uradni list RS, št. 96/2005, 28.10.2005.

Izvor: zvanični website Službenog lista Republike Slovenije:

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200596&stevilka=4191>

NJEMAČKA

Centar za prikupljanje RTV takse javnih emitera u Saveznoj Republici Njemačkoj (GEZ-Gebühreneinzugszentrale⁷) je zajednička ustanova njemačkih regionalnih javnih emitera - televizija ARD i ZDF, te Njemačkog radija - Deutschlandradio. Zadatak Centra je prikupljanje podataka o javnim emiterima i prikupljanje RTV takse, kao što je to definirano Državnim ugovorom o finansiranju javnih emitera, za svaki radio prijemnik, televizijski prijemnik, ili računar preko kojeg se može pratiti program javnih emitera.

Plaćanje RTV takse je zakonska obaveza. Međutim, u određenim slučajevima oslobađanje od obaveze plaćanja RTV takse je moguće isključivo na osnovu sklopljenog ugovora sa GEZ-om i uz ispunjenje određenih uslova.

Pretpostavka za oslobađanje od plaćanje RTV takse je da potpisnik ugovora posjeduje TV i/ili radio prijemnik i da ispunjava dole navedene uslove. Pravo na oslobađanje može imati vlasnik kuće ili stana ili njegov/njen supružnik. Član domaćinstva može biti oslobođen plaćanja takse samo ako je:

1. **Korisnik pomoći za uzdržavanje;**
2. **Korisnik osnovnog osiguranja za starije osobe ili korisnik osiguranja za osobe sa smanjenom radnom sposobnošću zbog tjelesnih ili duševnih nedostataka;**
3. **Korisnik socijalne pomoći ili pomoći za nezaposlene;**
4. **Korisnik pomoći koja je u skladu sa Zakonom o osobama koje traže azil;**
5. a) **Korisnik novčane ili druge vrste pomoći za školovanje, koji ne živi sa roditeljma;**
b) **Korisnik dodatne pomoći za stručno obrazovanje;**
6. a. **Slijepa ili trajno slabovidna osoba sa najmanje 60% oštećenja vida;**
b. **Osoba sa oštećenim sluhom, koja je gluha i kojoj ni slušni aparat ne omogućava da dovoljno čuje;**
7. **Osoba sa najmanje 80% trajnog tjelesnog oštećenja;**
8. **Korisnik tuđe njege i pomoći ili pomoći žrtvama rata ili novčane pomoći;**
9. **Primalac doplatka za tuđu njegu i pomoć;**
10. **Djeca, mladi i mlade punoljetne osobe koje žive u ustanovama.**

Iznos RTV takse⁸

Mjesečni iznos RTV takse iznosi:

Radio taksa – 5, 52 EUR

TV taksa ili TV i radio taksa- 17, 03 EUR

Plaćanje se vrši kvartalno, polugodišnje ili godišnje. Mjesečno plaćanje nije moguće.

⁷ Izvor: Die GEZ (Gebühreneinzugszentrale)
http://www.gez.de/gebuehren/gebuehrenbefreiung/index_ger.html

⁸ Izvor: Die GEZ (Gebühreneinzugszentrale)
http://www.gez.de/gebuehren/gebuehreneuebersicht/index_ger.html

VELIKA BRITANIJA

Plaćanja RTV takse (za crno-bijeli i TV prijemnik u boji) u Velikoj Britaniji **oslobođene su osobe starije od 75 godina**. Za njih RTV taksu plaća Vlada, odnosno Ministarstvo za rad i penzije.

Domaćinstva u kojima živi najmanje jedna slijepa osoba imaju popust od 50% ili su potpuno oslobođena plaćanja RTV takse, ukoliko posjeduju samo jedan audio prijemnik. Štićenici staračkih domova (starije osobe i osobe sa psiho-fizičkim smetnjama) mogu podnijeti zahtjev za posebnu, RTV taksu - ARC, u umanjenom iznosu od 7, 50 funti godišnje.⁹

Vlada je odredila da godišnja taksa za TV prijemnik u boji u 2008. godini iznosi 139, 50 funti ili 155 eura. To iznosi manje od 12 funti ili 13,3 eura mjesečno. Vlasnici crno-bijelih TV prijemnika moraju platiti taksu u visini od 47 funti godišnje.¹⁰

BBC procjenjuje da će se visina RTV takse u Velikoj Britaniji povećavati za tri posto u narednih nekoliko godina, te da će 2012. godine iznositi 151.50 funti ili 168.44 eura.

---

⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Television_licence#United_Kingdom

¹⁰ Izvor: zvanični website BBC i TV Licensing LTD- nezavisnog, samostalnog dijela BBC-ja, koji prikuplja RTV taksu:
<http://www.bbc.co.uk/info/licencefee/>
<http://www.tvlicensing.co.uk/information/blind.jsp>